

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/290/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214205203
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1214205203.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v právnej veci žalobcov: 1/ LOXWOOD, s.r.o., so sídlom Vašinová 134/16 Nitra, IČO: 36 394 866, 2/ C.. K. B., O.. XX.XX.XXXX, Z. V. P. F. X, Z., X/ G. B., O.. XX.XX.XXXX, Z. V. Na V. XX V., všetkých zastúpených Advokátska kancelária JUDr. Danica Birošová, s.r.o., so sídlom Piaristická 46, Trenčín, proti žalovaným: 1/ Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, Bratislava, IČO: 31 320 155, 2/ U9, a.s. (predtým Dražobná spoločnosť a.s.), so sídlom Zelinárska 6, Bratislava, IČO: 35 849 703, zastúpenému advokátskou kanceláriou STANĚK VETRÁK & PARTNERI, s.r.o., so sídlom Dunajská 15, Bratislava, o určenie neplatnosti právnych úkonov, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 23. marca 2018, č.k. 16C/51/2014 -376 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.
Žalovaný 1/ má nárok proti žalobcom 1/, 2/ a 3/ na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa právny predchodca žalobcu 1/ a žalobkyne 2/ a 3/, po pripustení zmeny žaloby súdom v priebehu konania a po čiastočnom späťvzatí žaloby žalobcami, domáhali proti žalovanému 1/ určenia neplatnosti Zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX uzatvorenej dňa XX.XX.XXXX medzi právnym predchodcom žalobcu 1/, žalobcom 2/ ako spoludlžníkmi a žalovaným 1/ ako veriteľom; Zmluvy o poskytnutí flexihypotéky č. XXX /.-XXX/XXX uzatvorenej dňa XX.XX.XXXX medzi právnym predchodcom žalobcu 1/, žalobcom 2/ ako dlžníkmi a žalovaným 1/ ako veriteľom; Zmluvy o financovaní bývania č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX uzatvorenej dňa XX.XX.XXXX medzi právnym predchodcom žalobcu 1/ ako dlžníkom a žalovaným 1/ ako veriteľom. Zastavil konanie voči žalovanému 2/ a zároveň zastavil konanie v časti určenia, že žalovaný 1/ je povinný zdržať sa výkonu záložného práva zriadeného záložnou zmluvou k nehnuteľnosti č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX K. Y. XX.XX.XXXX, K. K. M. O.L. Č.. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX K. Y. XX.XX.XXXX R. K. K. M. O. Č.. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX K. Y. XX.XX.XXXX, R. R. X. Č. H., Ž. K. D. X. Y. XXXXX K. Y.Ň. XX.XX.XXXX medzi žalovaným 1/ ako navrhovateľom a žalovaným 2/ ako dražobníkom, Zmluva o vykonaní dražby č. XXXXX K. Y.R. XX.XX.XXXX medzi žalovaným 1/ ako navrhovateľom a žalovaný 2/ ako dražobníkom a Zmluva o vykonaní dražby č. XXXXX K. Y. XX.XX.XXXX medzi žalovaným 1/ ako navrhovateľom a žalovaným 2/ ako dražobníkom sú neplatné. Rozhodol, že žalovaný 1/ a žalovaný 2/ majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Uviedol, že uznesením č. k. 16C/51/2014-233 zo dňa 10.06.2016, právoplatným dňa 03.01.2017 pripustil vstup spoločnosti LOXWOOD s.r.o. so sídlom Vašinová 134/16 Nitra, IČO: 36394866, do konania namiesto žalobcu 1/ C.. U. B., na základe návrhu žalobcov, ktorí odôvodnili tým, že žalobca 1/ na základe Dohody o prevode práv a povinností zo dňa 20.11.2015 previedol všetky práva a povinnosti, ktoré mu vznikli na základe

alebo v súvislosti zo Zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru zo dňa 06.08.2002, Zmluvy o poskytnutí flexihypotéky zo dňa 30.06.2004 a Zmluvy o financovaní bývania zo dňa 03.05.2010 na spoločnosť LOXWOOD s.r.o. Vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 06.08.2002 bola medzi C.. U. B. (pôvodne žalobcom 1/), žalobkyňou 2/ ako dlžníkmi a žalovaným ako veriteľom uzavretá Zmluva o poskytnutí hypotekárneho úveru č. XXX/XXXXXXX/XX-XXX/XXX (ďalej len Zmluva č. 1), ktorou sa žalovaný 1/ zaviazal poskytnúť žalobcom 1/ a 2/ hypotekárny úver v sume 4 500 000,- Sk, ktorý mal byť použitý na kúpu polyfunkčného domu súp. č. XXX X. M.. Ú.. Z.. Žalobcovia sa ako dlžníci zaviazali, že záväzok na úhradu istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z tejto zmluvy zabezpečia záložným právom v prospech žalovaného 1/ k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX M.. Ú.. Z., bližšie špecifikované v zmluve. Podľa čl. VI bod 1. Zmluvy č.1 ak banka (žalovaný 1/) zistí, že dlžník neplní podmienky Zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru, prípadne ak dlžník neplní podmienky vyplývajúce z ostatných súvisiacich zmluvných dokumentov, alebo ak dlžník vykazuje také zhoršenie finančnej situácie, že vzniknú oprávnené obavy o návratnosť poskytnutého úveru, je banka oprávnená uskutočniť opatrenia: a / obmedziť alebo zastaviť čerpanie hypotekárneho úveru, b/ požadovať od dlžníka dodatočné zabezpečenie hypotekárneho úveru, c/ uplatniť právo rezervácie peňažných prostriedkov vrátane inkasa z účtu dlžníka u banky na úhradu terajších a budúcich záväzkov dlžníka voči banke, d / požadovať predčasné splatenie úveru, e/ uplatniť práva zo zabezpečenia. Dlžník výslovne súhlasil s uplatnením realizácie práv banky z tejto zmluvy za účelom zabezpečenia splnenia peňažného záväzku dlžníka formou exekúcie podľa Exekučného poriadku na základe Notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Podľa Dodatku č.1 k tejto zmluve termín čerpania úveru bol 04.09.2002 v sume 4 500 000,- Sk, splácanie úveru bolo rozložené na 239 splátok; splátky úveru boli splatné vždy k 11. dňu každého nasledujúceho mesiaca v rámci dohodnutej doby splatnosti. Dňa 6.8.2002 bola medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a záložcami právnym predchodcom žalobcu 1/ a žalobkyňou 2/ ako aj medzi C.. L. Č. R. C.. L. Č. taktiež ako záložcami uzavretá Záložná zmluva k nehnuteľnosti; predmetom záložného práva boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX, pričom záložné právo bolo zriadené v prospech žalovaného 1. z čl. VIII Záložnej zmluvy zo dňa 06.08.2002 vyplýva, že záložca bez výhrad súhlasí s tým, že v prípade, ak nesplní dlžník svoje záväzky voči záložnému veriteľovi ani po predchádzajúcom písomnom upozornení o realizácii záložného práva, je tento oprávnený pri výkone záložného práva predat' nehnuteľnosti uvedené v čl. I tejto zmluvy vo verejnej dražbe alebo priamym predajom alebo založené nehnuteľnosti odkúpiť sám do svojho výhradného vlastníctva, alebo ju predat' prostredníctvom tretej osoby, pokiaľ právne predpisy nebudú brániť mimosúdneho výkonu záložného práva. Dňa 30.06.2004 bola medzi právnym predchodcom žalobcu 1/, žalobkyňou 2/ ako dlžníkmi a žalovaným 1/ ako veriteľom uzavretá Zmluva o poskytnutí flexihypotéky č. XXX/XXXXXXX/XX-XXX/XXX (ďalej len Zmluva č. 2), predmetom, ktorej bolo poskytnutie úveru 2 000 000 Sk,- s lehotou splatnosti 20 rokov; účel na ktorý bol úver poskytnutý bola údržba polyfunkčného domu, zapísaného na LV č. XXXX kat. úz. Z.; úver bol zabezpečený zriadením záložného práva k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX. Žalobcovia 1/ a 2/ sa zaviazali splácať úver, realizovaním bankového inkasa z osobného účtu, uvedeného v zmluve, formou anuitných mesačných splátok, ktorých výška bude uvedená v splátkovom kalendári, ktorý dlžník obdrží pri prvom čerpaní v prípade jednorazového čerpania, resp. po vyčerpaní celého úveru v prípade postupného čerpania. Dňa 03.05.2010 bola medzi právnym predchodcom žalobcu 1/ ako dlžníkom a žalovaným 1/ ako veriteľom uzavretá Zmluva o financovaní bývania č. XXX/XXXXXXX/XX-XXX/XXX (ďalej len Zmluva č. 3), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 173 200 eur, z toho hypotekárny úver tvoril sumu 134 750 eur a spotrebný úver sumu 38 450 eur. Účelom poskytnutia úveru bolo nadobudnutie nehnuteľnosti špecifikovanej v bode 5 Prílohy k Zmluve č. 3, a to byt č. XX X. V. Y. F. Č.. XXX M.. Ú.. M. R. V. Č.. X v bytovom dome súp. č. XXXX X. M.. Ú.. Z.. Predmetom zabezpečenia bola okrem uvedených nehnuteľností aj nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX, V. Č.. XX v bytovom dome súp.č.XXXX, Správa katastra Z. vo vlastníctve žalobkyne 3. Dňa 03.05.2010 bola medzi žalovaným 1/ ako záložným veriteľom a žalobkyňou 3/ ako záložcom uzavretá Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č. XXX/XXXXXXX/XX-XXX/XXX, predmetom zálohu bol byt č. XX, bližšie špecifikovaný v zmluve a záložné právo bolo zriadené v prospech žalovaného 1/. Z emailovej komunikácie právneho predchodcu žalobcu 1/ so zástupkyňou žalovaného 1/ vyplýva, že právny predchodca žalobcu 1/ bol v omeškaní so splácaním splátok jednotlivých úverov, pričom so zástupkyňou žalovaného 1/ riešil spôsob úhrady splátok tak, aby nemuselo dôjsť k vymáhaniu. Listom zo dňa 11.06.2012, doručeným právnemu predchodcovi žalobcu 1/ dňa 19.6.2012 žalovaný 2/ oznámil začatie výkonu záložného práva, predmetom ktorého mala byť zabezpečená pohľadávka vzniknutá na základe Úverovej zmluvy č. XXX/XXXXXXX/XX-XXX/XXX K. Y. XX.XX.XXXX; výkon záložného práva mal žalovaný 1/ realizovať formou dobrovoľnej dražby, predmetom dražby mali byť nehnuteľnosti, ku ktorým mal žalovaný 1/ zriadené záložné právo, išlo o nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX. Oznámením

o začatí výkonu záložného práva zo dňa 11.06.2012 adresovaným právnenému predchodcovi žalobcu 1/ oznámil žalovaný 2/ výkon záložného práva formou dražby, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX. Oznámením o začatí výkonu záložného práva zo dňa 11.06.2012 žalovaný 2/ oznámil výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby, predmetom dražby mali byť nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXXX a č. XXXX. Právny predchodca žalobcu 1/ listom zo dňa 16.06.2012 adresovaným žalovanému 1/ a 2/ žiadal o upustenie od dražby a oznámil im, že postupujú protiprávne, že neboli splnené podmienky na výkon záložného práva, pretože od úverových zmlúv zo dňa 6.8.2002 a 30.06.2004 nebolo odstúpené, a teda pohľadávka sa nestala splatnou. Žalovanému 2/ zaslal právny predchodca žalobcu 1/ dňa 03.07.2012 žiadosť o upustenie od dražby a žiadosť o návrh splátkového kalendára, následne dňa 23.07.2012 požiadal o mimoriadny splátkový kalendár a rovnakú žiadosť o mimoriadny splátkový kalendár zaslal aj k vypovedaným zmluvám z 30.06.2004 a 03.05.2010. Notárskou zápisnicou č. N 646/02, Nz 461/02 spísanou dňa 04.09.2002 právny predchodca žalobcu 1/, žalobkyňa 2/, C.. L. Č. R. C.. L. Č. ako osoby povinné a žalovaný 1/ ako osoba oprávnená spísali podľa § 323 Obchod. zák., § 274 písm. e/ O.s.p. a § 4 ods. 2 Ex. por., podľa § 74 ods. 5 zák. č. 483/2001 Z.z. vyhlásenie o uznaní záväzku a súhlase dlžníka s exekúciou a dohodu o exekúcii podľa osobitného predpisu. V notárskej zápisnici právny predchodca žalobcu 1/ a žalobkyňa 2/ ako osoby povinné vyhlásili, že ak dôjde k plneniu zo strany osoby oprávnenej podľa zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru zo dňa 06.08.2002, dodatku k nej zo dňa 04.09.2002, výslovne súhlasia v prípade nesplnenia ich záväzkov za podmienok uvedených v zmluve s vykonateľnosťou notárskej zápisnice podľa § 274 písm. e) O.s.p. resp. § 41 ods. 2 Ex. por. na celý ich majetok, a to aj v prípade, že by došlo zo strany oprávnenej osoby k odstúpeniu od zmluvy a na jej písomnú výzvu, v stanovenej lehote, predčasne, jednorazovo nevrátia zostatok dlhu. Zistený skutkový stav posúdil podľa § 497 Obch. zák., § 1 ods. 3 zák. č. 129/ 2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 37 ods. 1, 2, 3, § 39, § 563, § 151 a, § 151 I ods. 1, 2, § 531 Obč. zák., § 137 C.s.p. a dospel k záveru, že žalobcovia nepreukázali existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, žalobca 1/ nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný a všetky tri úverové zmluvy sú platné a platné sú aj zmluvy o zriadení záložného práva. Uviedol, že žalovaný 1/ žiadnu zo zmluvných povinností, ku ktorým sa zaviazal v jednotlivých úverových zmluvách neporušil, práve naopak zmluvné povinnosti si prestali plniť žalobcovia. Pôvodným žalobcom 1/ bol C.. U. B., ktorý dohodou o prevode práv a povinností previedol práva a povinnosti z troch úverových zmlúv, ktoré sú predmetom konania na spoločnosť LOXWOOD s.r.o., avšak nepreukázal splnenie podmienky na platné prevzatie dlhu v zmysle § 531 ods. 1 Obč. zák., a to súhlas veriteľa. Tento súhlas žalovaný 1/ neudelil C.. U. B. a ani spoločnosti LOXWOOD s.r.o., a preto prevzatie dlhu posúdil ako neplatné, resp. neúčinné. Konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné uzavretie troch úverových zmlúv medzi právnym predchodcom žalobcu 1/ a žalobkyňou 2/ ako dlžníkmi a žalovaným 1/ ako veriteľom a taktiež nebolo sporné, že išlo o zmluvy hypotekárne a zmluvy o úvere, ktorých splatnosť bola viac ako 10 rokov a úver bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti. Z uvedeného vyplýva, že predmetné zmluvy nemožno považovať za spotrebiteľské úvery, čo vyplýva z § 1 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z. Dospel k záveru, že absencia uvedenia podmienky predčasného splatenia úveru, ktorou odôvodňovali žalobcovia neplatnosť jednotlivých úverových zmlúv, nemôže spôsobiť absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Žalobcovia predmetné úvery nesplácajú od roku 2012 a nepreukázali, že by žiadali žalovaného 1/ o predčasné splatenie úveru. I keď takéto ustanovenie nie je súčasťou zmluvy, jej súčasťou sú obchodné podmienky žalovaného 1/, z ktorých vyplýva, že dlžník nie je oprávnený splatiť hypotekárny úver skôr ako uplynú 4 roky od dátumu 1. čerpania hypotekárneho úveru. Dojednané prostriedky zabezpečenia predmetných úverov, ktorými bolo v predmetných zmluvách zriadené záložné právo, ako aj dohodu o zrážkach, posúdil ako štandardne využívané zabezpečovacie inštitúty, s ktorými sa strany pri podpise zmluvy oboznámili a takýto inštitút bol v čase podpisu zmlúv zákonom dovolený. K namietanej neprijateľnosti zmluvných podmienok uviedol, že uvedené ustanovenia sú v súlade so zákonom, nejde o spotrebiteľský vzťah a poukázal na skutočnosť, že od uzatvorenia zmlúv prebehlo viac ako 7 rokov, počas ktorých žalobcovia mohli úvery splácať, keď prezentovali, že majú záujem riadne splácať. Argumenty na absolútnu neplatnosť úverových zmlúv sú zmätočné, vzájomne sa vylučujú, sankcie sú dohodnuté v súlade so zákonom. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku v časti, v ktorej súd prvej inštancie žalobu zamietol, podali odvolanie žalobcovia, žiadali rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, zároveň si uplatnili náhradu trov konania. Odvolanie odôvodnili tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež vychádzal z nesprávneho posúdenia veci. Za nesprávny považovali názor súdu prvej inštancie, že nedisponujú naliehavým právnym záujmom na určení neplatnosti. Namietali, že majú naliehavý právny záujem na požadovanom

určení, pretože sa ochrana práv nemôžu domáhať žalobou na plnenie a neexistujú iné osobitné právne postupy, ktoré by mohli využiť na odstránenie právnej neistoty a ohrozenia ich vlastníckeho práva. Žalobu na plnenie voči žalovanému 1/ nemožno uplatniť, pretože nárok žalobcov na plnenie od žalovaného 1/ v súvislosti so zmluvnými vzťahmi v návrhu uvedenými nevznikol, z dôvodu, že v konaní nie je sporné, že by v súvislosti s napadnutými zmluvami bolo plnené nad rámec prijatých finančných prostriedkov a že by došlo na strane žalovaného 1/ k bezdôvodnému obohateniu. Reálne teda existuje hrozba, že žalovaný 1/ voči nim uplatňuje nároky zo zmluvných vzťahov na základe iného titulu ako súdneho rozhodnutia, a to najmä výkonom záložného práva. Rozhodnutie o určení práva, ktorého sa žalobcovia domáhajú, ovplyvní teda ich právne postavenie voči žalovanému 1/. Na základe uvedeného a existencie vlastníckeho práva k predmetom zálohu, ktoré je ohrozené v závislosti od rozhodnutia o určení neplatnosti predmetnej zmluvy, mali žalobcovia ako jedinú možnosť domáhať sa určenia neplatnosti právnych úkonov. Právne postavenie žalobcov možno označiť ako neisté, pre ktoré by mohli byť v závislosti od rozhodnutia vo veci samej vystavený konkrétnej ujme, ktorou je strata vlastníckeho práva. Ďalej poukázali na judikatúru Najvyššieho súdu SR, a to rozsudok spisovej značky 4 Obo 12/2008, uznesenie spisovej značky 4Cdo 136/2009, uznesenie spisovej značky 4Cdo56/2009, uznesenie spisovej značky 2Cdo 28/ 2009 a ďalšie. Ďalej namietali, že sa javí ako nadbytočné, zmätočné a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku v súvislosti s ostatnými namietanými skutočnosťami v predmetných zmluvných vzťahoch, najmä v prípade pripustenia neexistencie naliehavého právneho záujmu, čo však žalobcovia odmietajú. S poukazom na ustanovenie § 220 ods. 2 O.s.p. namietali nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku, keď súd neuviedol, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil. Napadnutý rozsudok je podľa ich názoru arbitrárny a nepreskúmateľný. Z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku je naplnený dovolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

3. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť a stotožnil sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu. Uviedol, že súd sa v odôvodnení vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré odôvodňujú jeho rozhodnutie, nielen čo sa týka preukázania naliehavého právneho záujmu, ale aj s ostatnými skutočnosťami uvádzanými žalobcami, ktorými odôvodnili neplatnosť zmlúv. Nie je zrejmé, prečo žalobcovia podali odvolanie aj proti časti rozsudku, ktorou súd vo zvyšnej časti konanie zastavil, keďže zo strany žalobcov došlo k späťvzatiu v tejto časti žaloby a v tejto časti považuje odvolanie za zmätočné. Ich odvolanie je skôr vypísanie všeobecných odvolacích dôvodov, odcitovanie judikatúry resp. komentára, kde po citácii chýba konkrétne uvedenie porušenia, vady, odňatia práva, atď. v tomto konkrétnom prípade, ktoré by malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobcovia neuviedli žiadne nové skutočnosti, ktoré neboli zrejme v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobcovia sa domáhali určenia neplatnosti právnych úkonov z dôvodu neprijateľnosti zmluvných podmienok, avšak v odvolaní uviedli, že „ v konaní nie je sporné, že by v súvislosti s napadnutými zmluvami bolo plnené nad rámec prijatých finančných prostriedkov, len existovala hrozba, že žalovaný 1/ uplatňuje nároky zo zmluvných vzťahov na základe iného titulu ako súdneho rozhodnutia, a to najmä výkonom záložného práva a rozhodnutie súdu len ovplyvní ich právne postavenie.“ Z uvedeného vyplýva, že žalobcovia nepovažovali za sporné, že hypotekárne a záložné zmluvy boli platne uzatvorené, čo konštatoval súd vo svojom odôvodnení. Uviedol, že v danom prípade bola spôsobená ujma žalovanému 1/, a to tým, že žalobcovia neplnili svoj splatný záväzok voči nemu vyplývajúci z úverových zmlúv riadne a včas. Je zákonným právom veriteľa domáhať sa splnenia svojej splatnej pohľadávky. Keďže žalobcovia 1/ a 2/ svoj záväzok riadne a včas neplnili, pristúpil žalovaný 1/ k výkonu záložného práva, keďže svoje dávky mal zabezpečené záložným právom k nehnuteľnostiam v súlade so zákonom. Účelom žaloby bolo asi len zabrániť žalovanému 1/ ako veriteľovi uplatniť náhradný spôsob uspokojenia jeho pohľadávky, a to realizáciou záložného práva. Zdôraznil, že žalobcovia 1/ a 2/ si od roku 2012 neplnia žiadne svoje splatné záväzky, ktoré im z úverových zmlúv vyplývajú, neplatia nielen istinu, ale ani úroky a úroky z omeškania, preto vedenie sporu považuje skôr za šikanózný výkon práva zo strany žalobcov, ktorý by nemal požívať právnu ochranu. Podľa jeho názoru nemôže existovať naliehavý právny záujem na tom, aby v prípade, že žalobcovia ako úveroví dlžníci sú v omeškaní s plnením svojich splatných záväzkov, bol za porušenie ich právnej povinnosti sankcionovaný žalovaný 1/ ako veriteľ, ktorý len využil svoje zákonné právo domáhať sa splnenia svojej pohľadávky zákonným spôsobom, a to výkonom záložného práva. Je procesnou povinnosťou žalobcu preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu na určení, ktorého sa domáhajú, čo v konaní preukázané nebolo. Napriek tomu, že nebol daný naliehavý právny záujem, súd sa vysporiadal aj so skutočnosťami, prečo úverové a záložné zmluvy považuje za platné. Zároveň sa vysporiadal aj s neexistenciou aktívnej legitímácie spoločnosti LOXWOOD s.r.o. ako „údajného nositeľa

práv a povinnosti C.. B. ako úverového dlžníka“. C.. B. ako úverovému dlžníkovi nebol zo strany VÚB a.s., ako úverového veriteľa udelený súhlas k prevzatíu jeho dlhu, vyplývajúceho zo zmlúv o financovaní bývaní inou osobou, a preto predmetná dohoda medzi C.. B. a uvedenou spoločnosťou je absolútne neplatná, keďže nevyhnutnou súčasťou zmluvy o prevzatí dlhu je podľa § 531 ods. 1 Občianskeho zákonníka dojednanie, či ide o odplatnú alebo bezodplatnú zmluvu. V predmetnej dohode absentuje dojednanie o odplatnosti zmluvy a preto je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatná.

4. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ zotrvali na svojom odvolaní a námietkach v ňom uvedených. Uviedli, že ohrozené je ich vlastnícke právo k predmetom zálohu, a od rozhodnutia o určení neplatnosti predmetných zmluvných vzťahov závisí ich prípadná strata vlastníckeho práva, a preto majú ako jedinú možnosť domáhať sa určenia neplatnosti právnych úkonov v tomto konaní. Namietali, že v danom prípade nemožno hovoriť o šikanóznom výkone práva z ich strany, pretože práve z dôvodu stavu právnej neistoty v súvislosti s neplatnosťou predmetných zmluvných vzťahov a spornosti prípadných nárokov neboli dodržané dohody o úhrade pohľadávok žalovaného 1/.

5. Žalovaný 1 vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcov zotrval na svojich predchádzajúcich tvrdeniach a ďalej uviedol, že sami žalobcovia v septembri 2018 iniciovali so žalovaným 1/ rokovanie za účelom uzatvorenia dohody o urovaní nárokov vyplývajúcich z úverových zmlúv, ktorých neplatnosti sa domáhali v tomto konaní. K uzavretiu dohody nedošlo, pretože zo strany žalobcov nedošlo k predloženiu akceptovateľnej ponuky na urovanie. Nie je zrejmé, čoho sa žalobcovia domáhajú, keď na jednej strane tvrdia, že zmluvy sú neplatné a na druhej strane prejavili záujem urovnať dlh z predmetných úverových zmlúv, ktorý je viac ako 450 000.- eur.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) viazaný skutkovým tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (383 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

7. Žalobcovia vo svojom odvolaní uviedli, že odvolanie podávajú aj proti výroku III, t.j. proti výroku, ktorým súd prvej inštancie konanie vo zvyšnej časti zastavil. Odvolanie proti tejto časti rozsudku však žalobcovia žiadnym spôsobom neodôvodnili a v odvolaní nenamietali vecnú nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti. Odvolací súd preto posúdil odvolanie žalobcov v zmysle § 124 ods. 1 C.s.p. podľa jeho obsahu ako smerujúce proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobu žalobcov zamietol.

8. Predmetom odvolacieho konania boli žalobcami uplatnené nároky na určenie neplatnosti Zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru zo dňa 06.08.2002, Zmluvy o poskytnutí flexihypotéky zo dňa 30.06.2004 a Zmluvy o financovaní bývaní zo dňa 03.05.2010, ktoré si uplatnili žalobou podanou dňa 05.12.2012, t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, z ktorého prechodných ustanovení obsiahnutých v § 470 ods. 1 a 2 vyplýva, že platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, ak nie je stanovené inak, avšak právne účinky úkonov, ktoré už nastali v konaní pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú zachované. Z uvedeného je zrejmé, že aj v čase účinnosti civilného sporového poriadku zostávajú zachované právne účinky žaloby podanej za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, a preto prípustnosť určovacej žaloby je potrebné posudzovať podľa § 80 písm. c/ O.s.p., účinného v čase podania žaloby, podľa ktorého návrhom na začatie konania možno uplatniť aby sa rozhodlo, najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

9. Citované ustanovenie umožňovalo domáhať sa určovacou žalobou vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívne určenie) alebo tu nie je (negatívne určenie) a v zmysle uvedeného bola prípustná aj žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu. Podmienkou vecného prejednávania takejto určovacej žaloby je existencia naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, ktorý spočíva v tom, že jeho právo resp. právne postavenie je bez tohto určenia ohrozené alebo neisté a výrok súdu o určení toto ohrozenie alebo neistotu alebo neurčitosť v právnom postavení žalobcu odstraňuje bez toho, aby ukladal splnenie nejakej povinnosti. Naliehavý právny záujem na určení je potom daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho práva resp. postavenia, a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť. Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určení právneho vzťahu alebo práva, v čase rozhodovania je daný naliehavý právny záujem, zaťažovalo žalobcu.

10. Určovacia žaloba má preventívnu povahu a má za účel poskytnúť ochranu právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva; nie je preto opodstatnená tam, kde právny vzťah alebo právo už boli porušené a kde je preto právnym prostriedkom ochrany právneho vzťahu alebo práva žaloba o plnenie. V prípade, ak možno žalovať o splnenie povinnosti, môže však

byť naliehavý právny záujem na určení daný vtedy, ak sa určovacou žalobou vytvorí pevný základ pre právne vzťahy medzi účastníkmi sporu a predíde sa tak prípadným ďalším žalobám na plnenie. Najvyšší súd SR vo svojom rozsudku spisovej značky 3Cdo 24/2017 uviedol, že „Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu išlo o posúdenie, či podaná žaloba predstavuje vhodne (účinne a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva, ktorým sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti či neistoty práva. Najvyšší súd už v rozhodnutí spisovej značky 1Cdo 91/2006 konštatoval, že nedostatok naliehavého právneho záujmu predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstáť, ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu (podobné závery vyjadril Najvyšší súd SR tiež v rozhodnutiach spisovej značky 3Cdo 240/2 006, 1Cdo 13/ 2010, 3Cdo 56/2011, 1Cdo324/2014, 3Cdo887/2015, 5Cdo345/2015, 8Cdo26/2016. Aj Ústavný súd SR zaujal názor, podľa ktorého, ak všeobecný súd dospeje k záveru, že naliehavý právny záujem nie je daný “vecnou stránkou určovacej žaloby sa nezaoberá (II. ÚS 137/08)“.

11. V prejednávanej veci súd prvej inštancie v súlade s ustanovením § 80 písm. c) C.s.p. skúmal existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov na určení neplatnosti predmetných úverových zmlúv a správne dospel k záveru, táto zákonom stanovená podmienka vecného prejednávania určovacej žaloby v danom prípade nie je splnená, keď žalobcovia v konaní nepreukázali existenciu právneho záujmu na takomto určení. Žalobcovia vo svojom odvolaní odôvodňovali svoj naliehavý právny záujem na určení neplatnosti úverových zmlúv tým, že sa ochrany práv nemôžu domáhať žalobou na plnenie a neexistujú iné osobitné právne postupy, ktoré by mohli využiť na odstránenie právnej neistoty a ohrozenia ich vlastníckeho práva. Podľa ich tvrdení je ohrozené ich vlastnícke právo k predmetom zálohu a od rozhodnutia o určení neplatnosti predmetných zmlúv závisí ich prípadná strata vlastníckeho práva. Zo samotných úverových zmlúv však nevyplýva žiadna obava zo straty vlastníckeho práva žalobcov, ale takúto obavu mohli vyvolať len zriadenie záložného práva k predmetom zálohu a jeho výkon. Uzavretím predmetných úverových zmlúv, určenia neplatnosti, ktorých sa žalobcovia domáhajú, nevzniklo záložné právo, výkonom ktorého by žalobcovia mohli stratiť vlastnícke právo k predmetu zálohu, a preto žaloba o určení neplatnosti úverových zmlúv nie je účinným prostriedkom, ktorým by bolo možné odstrániť ohrozenie vlastníckeho práva žalobcov k predmetom zálohu. Obava zo straty vlastníckeho práva žalobcov k predmetom zálohov môže vyplývať len z existencie záložného práva, a preto takáto obava by mohla odôvodňovať naliehavý právny záujem na určení neexistencie záložného práva. Keďže odstránenie ohrozenia vlastníckeho práva žalobcov nemožno dosiahnuť žalobou o určení neplatnosti úverových zmlúv, nemajú žalobcovia naliehavý právny záujem na takomto určení a nie je preto v prejednávanej veci splnená zákonom stanovená podmienka vecného prejednávania žaloby, pričom nesplnenie tejto podmienky bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby.

12. Vzhľadom na uvedené odvolací súd posúdil ako nedôvodné námietky žalobcov, týkajúce sa existencie ich naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti úverových zmlúv a taktiež posúdil ako nedôvodné aj námietky žalobcov týkajúce sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku a jeho nepreskúmateľnosti, keď neexistencia naliehavého právneho záujmu vylučuje vecné prejednanie žaloby. Napriek tomu sa však súd prvej inštancie vysporiadal v odôvodnení aj so skutočnosťami, ktorými žalobcovia odôvodňovali neplatnosť predmetných zmlúv a nesprávnosť týchto záverov súdu prvej inštancie žalobcovia v dovolaní nenamietali.

13. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

14. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaný 1/, ktorý mal úspech v odvolacom konaní, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom 1/, 2/ a 3/ v celom rozsahu.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).